

Sygn. akt IV K 203/17

WYROK ŁĄCZNY

W IMIENIU RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach w IV Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Sewer Skumiał

Protokolant: J. D.

w obecności Prokuratora: Marka Dutkowskiego

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2017r.

sprawy:

B. N. (N.), syna H. i A. z domu M., urodzonego w dniu(...).r. w M.

skazanego orzeczeniami wydanymi i uprawomocnionymi wyłącznie przed 1 lipca 2015r.:

I. wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 29 grudnia 1999r. o sygn. II K 234/99 za: przestępstwo z art. 207 § 1 kk popełnione w okresie od 1990r. do sierpnia 1998r. na karę 1 roku pozbawienia wolności, przestępstwo z art. 209 § 1 kk popełnione w okresie od lipca 1998r. do maja 1999r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 279 § 1 kk popełnione w dniu 6 września 1998r. na karę 1 roku pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 157 § 2 kk popełnione w dniu 12 lutego 1999r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 190 § 1 kk, popełnione w dniu 12 lutego 1999r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i za czyn ciągły z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 12 kk popełniony w dniu 13 maja 1999r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i ostatecznie karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 13.05.1999r. do 31.07.2001r. i od 12.09.2002r. do 22.02.2003r.;

II. wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 5 grudnia 2007r., sygn. akt II K 666/07, za przestępstwo z art. 278 § 1 i 5 kk, popełnione w okresie od 1 maja 2007r. do 20 czerwca 2007r. na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, która zamieniono następnie na karę zastępczą 85 pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 29.10.2008r. do 22.01.2009r.

III. wyrokiem Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 19 stycznia 2010r., sygn. akt II K 724/09, za przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione w dniu 2 stycznia 2008r., na karę **2 lat pozbawienia wolności** z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat a następnie zarządzoną do wykonania postanowieniem SR w M. z dnia 20.08.2012r. i odbywaną obecnie od dnia 8 lipca 2017r.;

IV. wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 14 września 2010r., sygn. akt II K 41/10, za: przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione w dniu 8 lutego 2008r. na karę **1 roku pozbawienia wolności** i za przestępstwo z art. 278 § 1 i 3 kk (wartość szkody 955 zł), popełnione pomiędzy 4 a 5 marca 2009r., na karę **1 miesiąca pozbawienia wolności** i ostatecznie karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, która odbył w okresach od 5 marca 2009r. do 7 marca 2009r. i od 11 maja 2010r. do 9 maja 2011r.

V. wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 16 stycznia 2012r., sygn. akt **IV K 179/11**, za **ciąg przestępstw** z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i art. 64 § 1 kk, popełniony w okresie od 2 stycznia 2008r. do 7 lutego 2008r., na karę

1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzeczoną obok tej kary grzywnę 40 stawek dziennych przy stawce równoważnej kwocie 10 złotych;

stosując przepisy sprzed nowelizacji, która weszła w życie 1 lipca 2015r. orzeka:

1. na mocy art. 91 § 2 kk **łączy kary pozbawienia wolności** orzeczone wyrokami opisanymi **w punktach III, IV i V części wstępnej niniejszego wyroku** i wymierza skazanemu B. N. **karę łączną 3 (trzy) lat i 3 (trzy) miesięcy pozbawienia wolności**;
2. na mocy art. 577 k.p.k. na poczet wymierzonej kary łącznej pozbawienia wolności **zalicza** okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie SR w M. II K 41/10, a to **od 5 marca 2009r. do 7 marca 2009r. i od 11 maja 2010r. do 9 maja 2011r. oraz w sprawie SR w Ż. II K 724/09 odbywaną od 8 lipca 2017r. do nadal**;
3. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. stwierdza, że **pozostałe rozstrzygnięcia** zawarte w połączonych wyrokach **podlegają odrębnemu wykonaniu**;
4. na mocy art. 572 kpk **umarza postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym kar orzeczonych w wyrokach opisanych w punktach I i II** części wstępnej niniejszego wyroku;
5. na mocy art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa.

sygn. akt IV K 203/17

UZASADNIENIE

Sąd ustalił, iż B. N. został skazany, wydanymi i uprawomocnionymi przez 1 lipca 2015r., wyrokami:

VI. wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 29 grudnia 1999r. o sygn. II K 234/99 za: przestępstwo z art. 207 § 1 kk popełnione w okresie od 1990r. do sierpnia 1998r. na karę 1 roku pozbawienia wolności, przestępstwo z art. 209 § 1 kk popełnione w okresie od lipca 1998r. do maja 1999r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 279 § 1 kk popełnione w dniu 6 września 1998r. na karę 1 roku pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 157 § 2 kk popełnione w dniu 12 lutego 1999r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 190 § 1 kk, popełnione w dniu 12 lutego 1999r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i za czyn ciągły z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 12 kk popełniony w dniu 13 maja 1999r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i ostatecznie karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 13.05.1999r. do 31.07.2001r. i od 12.09.2002r. do 22.02.2003r.;

VII. wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 5 grudnia 2007r., sygn. akt II K 666/07, za przestępstwo z art. 278 § 1 i 5 kk, popełnione w okresie od 1 maja 2007r. do 20 czerwca 2007r. na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, która zamieniono następnie na karę zastępczą 85 pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 29.10.2008r. do 22.01.2009r.

VIII. wyrokiem Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 19 stycznia 2010r., sygn. akt II K 724/09, za przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione w dniu 2 stycznia 2008r., na karę **2 lat pozbawienia wolności** z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat a następnie zarządzoną do wykonania postanowieniem SR w M. z dnia 20.08.2012r. i odbywaną obecnie od dnia 8 lipca 2017r.;

IX. wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 14 września 2010r., sygn. akt II K 41/10, za: przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione w dniu 8 lutego 2008r. na karę **1 roku pozbawienia wolności** i za przestępstwo z art. 278 § 1 i 3 kk (wartość szkody 955 zł), popełnione pomiędzy 4 a 5 marca 2009r., na karę **1 miesiąca pozbawienia wolności** i ostatecznie karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, która odbył w okresach od 5 marca 2009r. do 7 marca 2009r. i od 11 maja 2010r. do 9 maja 2011r.

X. wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 16 stycznia 2012r., sygn. akt **IV K 179/11**, za **ciąg przestępstw** z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i art. 64 § 1 kk, popełniony w okresie od 2 stycznia 2008r. do 7 lutego 2008r., na karę **1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności** oraz orzeczoną obok tej kary grzywnę 40 stawek dziennych przy stawce równoważnej kwocie 10 złotych;

B. N., wystąpił za pośrednictwem obrońcy z wnioskiem o wydanie wyroku łącznego obejmującego jedynie wykonywane obecnie kary z wyroków opisanych w punktach III (SR Ź. II K 724/09) oraz V (SO G. IV K 179/11).

Pierwszą czynnością Sądu było ustalenie, że wszystkie wyroki skazujące figurujące w danych o karalności (czyli nawet szerszy katalog niż zawarty we wniosku) wobec B. N. zapadły i uprawomocniły się przed 1 lipca 2015r., zatem brak jest podstaw – przewidzianych w przepisach przejściowych nowelizacji, która weszła tego dnia w życie – do kształtowania wyroku łącznego obejmującego wykonywane kary, natomiast dopuszczalna jest analiza w stanie prawnym poprzednio obowiązującym, czyli badanie istnienia zbiegów a w razie stwierdzenia, że takowe istnieją, do orzeczenia kary lub kar łącznych.

Jak wskazuje się w orzecznictwie, w świetle art. 569 § 1 kpk oraz art. 85 kk (w brzmieniu obowiązującym przed 1.07.2015r.; taki stan prawny będzie wskazywany każdorazowo przy powoływaniu artykułów kk) warunki do wydania wyroku łącznego zachodzą wówczas, gdy różnymi prawomocnymi wyrokami danej osobie wymierzono kary tego samego rodzaju lub inne podlegające połączeniu (np. kara pozbawienia wolności z karą ograniczenia wolności), za dwa lub więcej przestępstw popełnionych zanim zapadł pierwszy wyrok, choćby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw, bez względu na to, czy w wyrokach późniejszych, będących także podstawą dla wydania wyroku łącznego, wymierzono jedynie kary za przestępstwa popełnione przed datą wydania owego pierwszego wyroku, czy również kary za przestępstwa popełnione po jego wydaniu (tak SN w wyroku z dn. 15.03. 2001r. , IV KKN 81/00, publ. LEX nr 51398).

Zawarty w art. 85 k.k. zwrot: "zanim zapadł pierwszy wyrok" odnosi się do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego (kolejnych) przestępstwa (uchwała SN z dnia 25.02.2005 r. I KZP 36/04, publ. OSNKW 2005/2/13).

W przypadku B. N. warunki określone w art. 85 kk spełniają wyroki opisane wyżej w punktach III, IV i V. „Pierwszy wyrok” w tej sekwencji zapadł przed SR w Ź. w dniu 19 stycznia 2010r., sygn. akt II K 724/09. „Drugi” to wyrok SR w M. z dnia 14 września 2010r. , sygn. akt II K 41/10, jako że osądzone w jego ramach przestępstwa popełniono przed datą wydania „pierwszego” wyroku bowiem w dniu: 8 lutego 2008r. i 4/5 marca 2009r. Trzeci wyrok nadający się do połączenia SO W G. z dnia 16 stycznia 2012r., sygn. akt IV K 179/11 skazywał za ciąg przestępstw popełniony pomiędzy 2 stycznia 2008r. a 7 lutego 2008r., zatem również przed datą wydania „pierwszego” z orzeczeń w tej sekwencji. Zaznaczyć należy, iż konfiguracja taka jest dopuszczalna albowiem nie ma żadnych przeszkód prawnych, aby spośród skazań (...) utworzyć kolejną grupę obejmującą skazania za czyny popełnione zanim zapadł kolejny "pierwszy wyrok" - oczywiście "pierwszy" z punktu widzenia tej kolejnej grupy przestępstw (wyrok SN z dnia 21.01.2008r., sygn. akt V KK 212/07, publ. LEX nr 377209, teza 1).

Przystępując do wymierzania, w ramach dostrzeżonego zbiegu, kary łącznej, Sąd oparł się na art. 86 § 1 kk, zakładającym, iż jej dolną granicą stanowi najwyższa z orzeczonych kar częściowych, natomiast górną – suma tych kar.

W realiach niniejszej sprawy, jak podniesiono wyżej, chronologicznie pierwszym, nadającym się do połączenia wyrokiem, który zapadł wobec skazanego był wyrok Sądu Rejonowego w Ź. II K 724/09, gdzie za czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk orzeczono karę 2 lat pozbawienia wolności, wówczas z warunkowym zawieszeniem jej wykonania a później – 20 sierpnia 2012r. – zarządzoną do wykonania i obecnie odbywaną; jest to zarazem najwyższa z kar jednostkowych, zatem wyznaczająca dolną granicę kary łącznej. Kolejny wyrok – SR w M. – zawierał dwa jednostkowe rozstrzygnięcia: za czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz za czyn z art. 278 § 1 i 3 kk na karę 1 miesiąca pozbawienia wolności (ostatecznie kara łączna wyniosła 1 rok pozbawienia wolności, niemniej pod uwagę podczas „sumowania” - określonego w art. 86 § 1 kk – zgodnie z obowiązującymi

wówczas regułami, pod uwagę bierze się kary jednostkowe). Wreszcie trzeci z wyroków – SO w G. – to skazanie za ciąg (w rozumieniu art. 91 § 1 kk) przestępstw z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i art. 64 § 1 kk na karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę obok kary pozbawienia wolności w wymiarze 40 stawek dziennych po 10 złotych (grzywna ta, jako odosobniona kara, nie podlegała łączeniu nie będąc tego samego rodzaju co kary pozbawienia wolności). Wspomniane reguły art. 86 § 1 kk określają górną granicę kary łącznej jako sumę kar jednostkowych; w niniejszej sprawie to 4 lata i 9 miesięcy pozbawienia wolności.

Akceptując utrwaloną praktykę, zakładającą równowagę reguł absorpcji i kumulacji w sytuacji, kiedy łączone są kary orzeczone co prawda za przestępstwa popełnione przeciwko rodzajowo tożsamym dobrom to jest mieniu, niemniej rozciągnięte w czasie, Sąd wymierzył karę łączną 3 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności, czyli znacznie poniżej dopuszczalnej górnej granicy. Brak całkowitej absorpcji wynika ze wspomnianego faktu systematycznego i rozciągniętego w czasie przestępczego procederu, jak też wzięto pod uwagę fakt, iż skazany już uprzednio naruszał porządek prawny o czym świadczą wcześniejsze skazania, co uzasadnia tezę, iż wcześniejsze kary nie do końca spełniły swą funkcję szczególnoprewencyjną. Zaakcentowano w ten sposób także, iż dwa spośród trzech łączonych skazań miało miejsce w warunkach recydywy szczególnej z art. 64 § 1 kk. Jest to o tyle istotne, że przy miarkowaniu kary w wyroku łącznym, bada się między innymi zachowanie skazanego przed i po popełnieniu czynów pozostających w zbiegu, zatem całkowita redukcja nie była możliwa, jakkolwiek uwzględniono fakty wynikające z opinii wydanej przez jednostkę penitencjarną o pozytywnym dla skazanego wydźwięku, z zaznaczeniem chociażby półotwartego reżimu odbywania obecnie kary.

W pełni uzasadnione jest przytoczenie w tym miejscu fragmentu uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 9 maja 2001r., sygn. akt II AKa 63/01, publ. Prok.i Pr.-wkł. 2002/7-8/20 - zastosowanie zasady absorpcji, aspiracji, czy kumulacji przy orzekaniu tak kary łącznej, jak i wydawaniu wyroku łącznego uwarunkowane jest przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami, objętymi tymże skazaniem. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo-podmiotowy łączy te czyny oraz w jakich odstępach czasu zostały one popełnione. Im bliższe są te relacje, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa, objęte tym wyrokiem. W podobnym tonie wypowiedział się SA w Katowicach w wyroku z dnia 8.03.2001r., sygn. akt II AKa 59/01, publ. Prok.i Pr.-wkł. 2002/3/21, uznając, iż zasadę absorpcji stosuje się, gdy przestępstwa objęte realnym zbiegiem w liczbie nie więcej jak dwa, wskazują na bliską więź przedmiotową i podmiotową, są jednorodnjawowe i popełnione zostały w bliskim związku czasowym i miejscowym, stanowiąc jeden zespół zachowań sprawcy, objęty jednym planem działania, mimo godzenia w różne dobra osobiste. Oba te jakże adekwatne orzeczenia odnoszą się do zbiegu przyjętego przez Sąd, akcentując warunki konieczne dla stosowania częściowej absorpcji.

Sąd podziela także pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 września 2001r., sygn. akt II AKa 154/01, publ. Prok.i Pr.-wkł. 2002/4/26, iż orzeczenie kary łącznej nie musi przynosić skazanemu korzyści, to jest orzeczenia kary łącznej w wymiarze niższym od arytmetycznej sumy poszczególnych kar, czy też poprzez zastosowanie zasady absorpcji. Wymiar kary łącznej zależy od stopnia związku przedmiotowego i podmiotowego zbiegających się przestępstw. Decydujące znaczenie przy wymiarze kary łącznej ma także wzgląd na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej. Popełnienie więcej niż dwóch przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji.

W ocenie Sądu tak orzeczona kara łączna jest sprawiedliwa, uwzględniając właściwości i warunki osobiste skazanego oraz jego zachowanie w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności. Nie jest ona nadmiernie surowa, jak też nie stanowi wyrazu nieuzasadnionej pobłażliwości. Kara ta odpowiada wymaganiom społecznego poczucia sprawiedliwości, stanowiąc adekwatną odpłatę za popełnione przestępstwa. Sąd wyraża przekonanie, że orzeczona kara spełni wobec skazanego swoje cele, zarówno w zakresie prewencji ogólnej jak i indywidualnej, a poprzez dalszy proces resocjalizacji doprowadzi do przestrzegania w przyszłości porządku prawnego przez skazanego.

Analizując dane o odbytych dotychczas karach i tymczasowym aresztowaniu oraz opinię o skazanym przyjęto, iż na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczeniu (art. 577 kpk) podlega okres rzeczywistego

pozbawienia wolności w sprawach: SR w M. II K 41/10, a to od 5 marca 2009r. do 7 marca 2009r. i od 11 maja 2010r. do 9 maja 2011r. oraz w sprawie SR w Ż. II K 724/09 odbywaną od 8 lipca 2017r. do nadal, co sprawia, że odbył on (na razie, do czasu prawomocności hipotetycznie, sporą część orzeczonej kary łącznej

Pozostałe rozstrzygnięcie zawarte w łączonych wyrokach podlegają osobnemu wykonaniu.

Odnosząc się do wniosku o wydanie wyroku łącznego obejmującego tylko dwa wskazane tam wyroki Sąd zważył co następuje:

Po pierwsze, w sprawach o wydanie wyroku łącznego Sąd z urzędu zobligowany jest do badania, czy nie zachodzą przesłanki także co do innych orzeczeń, zatem nie jest związany granicami wniosku.

Po drugie, w razie stwierdzenia, że należy i można objąć wyrokiem łącznym także inne skazanie, czyni się to, natomiast w razie braku istnienia przesłanek – umarza w tym zakresie postępowanie w sprawie wydania wyroku łącznego.

Opisane w punktach I i II wyroki nie podlegają łączeniu według reguł obowiązujących przed 1 lipca 2015r., jako że brak jest zbiegu umożliwiającego zastosowanie konstrukcji wyroku łącznego. Otóż, pierwszy z tych wyroków zapadł 29 grudnia 1999r. o sygn. II K 234/99. Przed tą datą skazany nie popełnił żadnego innego przestępstwa, które zostałyby (nawet później) osądzone. E. – to orzeczenie nie podlega łączeniu z innymi. Drugi w kolejności jest wyrok Sądu Rejonowego w M. z dnia 5 grudnia 2007r., sygn. akt II K 666/07, za przestępstwo z art. 278 § 1 i 5 kk, popełnione w okresie od 1 maja 2007r. do 20 czerwca 2007r. czyli po dacie wyroku II K 234/99 a przed datami kolejnych, który także nie pozostaje w zbiegu z jakimkolwiek innym skazaniem. Z tych względów, przy braku możliwości wydania wyroku łącznego obejmującego inne skazania B. N. – umorzono postępowanie w tym zakresie.

Rozstrzygając o kosztach postępowania Sąd, mając na uwadze bezmajątność skazanego i brak zatrudnienia w warunkach izolacji, zwolnił go od ponoszenia kosztów w sprawie wydania wyroku łącznego.